

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0524U000320

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-09-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Руденко Микола Леонідович

2. Mykola L. Rudenko

Кваліфікація: к. мед. н., 14.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Шифр наукової спеціальності: 14.01.04

Назва наукової спеціальності: Серцево-судинна хірургія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-10-2024

Спеціальність за освітою: лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Державна установа "Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 05493562

Місцезнаходження: 03038, Україна, м.Київ, вул. Амосова, 6, Київ, 03038, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.555.01

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 05493562

Місцезнаходження: 03038, Україна, м.Київ, вул. Амосова, 6, Київ, 03038, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 05493562

Місцезнаходження: 03038, Україна, м.Київ, вул. Амосова, 6, Київ, 03038, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.39.07

Тема дисертації:

1. Особливості надання кардіохірургічної допомоги в умовах воєнного стану
2. Peculiarities of providing cardiosurgical care in conditions of martial law

Реферат:

1. У дисертації здійснено теоретичне узагальнення і нове вирішення проблеми в галузі серцево-судинної хірургії щодо удосконалення надання кардіохірургічної допомоги під час воєнного стану. Наукова новизна дослідження полягає у визначенні особливостей та потреб кардіохірургічної допомоги під час повномасштабного військового вторгнення російської федерації на територію України. Уперше встановлені фактори, що впливають на доступність та якість надання кардіохірургічної допомоги в умовах воєнного стану та визначені об'єктивні діагностичні критерії, які дозволяють підвищити якість маршрутизації пацієнта за допомогою удосконалення вчасного скерування. Науково обґрунтовані засади організації надання

кардіохірургічної допомоги (діагностики і лікування) під час воєнного стану. Уперше визначено, що трансформація кардіохірургічної галузі в умовах воєнного стану полягає в оптимізації наявних ресурсів; активній співпраці між всіма складовими системи охорони здоров'я; зміні маршрутів пацієнтів на кардіохірургічні центри, розташовані у «відносно» спокійних регіонах; підсиленні кадрового резерву; активній співпраці з міжнародними партнерами; розширенні профільності медичних установ кардіохірургічного профілю шляхом створення мультидисциплінарних команд; практичній освітній і науковій співпраці з військовими медиками. У дослідженні визначені клініко-антропологічні особливості учасників дослідження. Проаналізовані найбільш поширені фактори ризику розвитку хвороб системи кровообігу. Приділена увага питанню реєстрації хвороб системи кровообігу у військовослужбовців під час воєнного стану. Вивчено зросто-вагові особливості військовослужбовців мобілізаційного віку з найпоширенішими хворобами кровообігу та бойовими ураженнями грудної порожнини, бойовими травмами серця та магістральних судин. Обґрунтовано, що під час воєнного стану важливим є створення клінічного реєстру хвороб системи кровообігу, бойових уражень грудної порожнини, бойових травм серця і магістральних судин у військовослужбовців. Створення клінічного реєстру за умов активних військових дій є надзвичайно актуальним організаційним заходом, оскільки відомості, відображенні в ньому, надають можливість за короткий термін напрацювати шляхи щодо визначення потреби за певних умов, підвищення ефективності та якості надання кардіохірургічної допомоги. Встановлені основні види бойових уражень грудної порожнини, бойових травм серця і магістральних судин, з'ясовані основні нозологічні форми хвороб системи кровообігу у військовослужбовців. У результаті вивчення медичної документації, аналізу клінічних форм бойових уражень грудної порожнини обґрунтована доцільність створення мультидисциплінарних медичних команд для забезпечення належної якості надання медичної допомоги на IV-му рівні.

Проаналізовано поширеність надлишкової маси тіла та ожиріння у військовослужбовців як провідного етіологічного фактора ризику розвитку хвороб системи кровообігу. З'ясовано, що поширеність надлишкової маси тіла та ожиріння серед військовослужбовців із хворобами системи кровообігу становить $69,8 \pm 1,7$ %. Установлено достовірно вищу різницю кількості випадків ожиріння в дослідній групі - 28,7 % порівняно з відповідною частотою ожиріння серед чоловічого населення України - 13,2 % ($p_2 = 214,26$; $p = 0,0001$). З'ясовано, що ожиріння III-го ступеня траплялося достовірно частіше в дослідній групі - 2,4 % порівняно з частотою ожиріння III-го ступеня серед чоловічого населення України - 0,4 %, ($p_2 = 5,73$; $p = 0,01$). Значення OR указують, що наявність ожиріння підвищує ризик розвитку хвороб системи кровообігу в когорті військовослужбовців у 2,65 рази ($RR = 2,65$; $95\%CI: 2,31 - 3,04$), а наявність ожиріння III-го ступеня у 7,58 рази ($RR = 7,58$; $95\%CI: 1,10 - 52,20$). Також вивчено статус куріння як провідного чинника ризику хвороб системи кровообігу та поведінково-асоційованої звички в стресових ситуаціях, який надзвичайно поширений у військовослужбовців. З'ясовано, що серед учасників групи контролю ніколи не курили 11,2 % осіб, що достовірно менше порівняно з учасниками з групи дослідження - 23,0 %, ($p = 0,001$, $p_2 = 9,90$).

2. In the dissertation, a theoretical generalization and a new solution to the problem in the field of cardiovascular surgery regarding the improvement of the provision of cardiosurgical care during martial law were carried out. The scientific novelty of the study consists in determining the features and needs of cardiosurgical care during a full-scale military invasion of the Russian Federation on the territory of Ukraine. For the first time, the factors influencing the availability and quality of cardiac surgical care in the conditions of martial law have been established, and objective diagnostic criteria have been determined that allow improving the quality of patient routing by improving timely referral. Scientifically based principles of the organization of cardiosurgical care (diagnosis and treatment) during martial law. For the first time, it was determined that the transformation of the cardiac surgery industry in the conditions of martial law consists in: optimization of available resources; active cooperation between all components of the health care system; changing patient routes to cardiac surgery centers located in "relatively" calm regions; reinforcement of the card reserve; active cooperation with international partners; expanding the profile of medical institutions in the cardiosurgical profile by creating multidisciplinary teams; practical educational and scientific cooperation with military doctors. The clinical and anthropological features of the study participants were determined in the study. The most common risk factors for the

development of diseases of the circulatory system are analyzed. Attention is paid to the issue of registration of diseases of the circulatory system in military personnel during martial law. The height and weight characteristics of servicemen of mobilization age with the most common circulatory diseases and combat injuries of the chest cavity, combat injuries of the heart and main vessels were studied. It is justified that during the martial law it is important to create a clinical register of diseases of the circulatory system, combat injuries of the chest cavity, combat injuries of the heart and main vessels in military personnel. The creation of a clinical registry under the conditions of active military operations is an extremely relevant organizational measure, as the information displayed by the UN provides an opportunity in a short period of time to work out ways to determine the need under certain conditions, improve the efficiency and quality of providing cardiosurgical care. The main types of combat lesions of the chest cavity, combat injuries of the heart and main vessels were established, the main nosological forms of diseases of the circulatory system in military personnel were clarified. As a result of the study of medical documentation, analysis of clinical forms of combat lesions of the thoracic cavity, the feasibility of creating multidisciplinary medical teams to ensure the proper quality of medical care at the IV level is substantiated. The prevalence of overweight and obesity among military personnel was analyzed as the leading etiological risk factor for the development of diseases of the circulatory system. It was found that the prevalence of overweight and obesity among servicemen with diseases of the circulatory system is $69.8 \pm 1.7\%$. A significantly higher difference in the number of cases of obesity in the research group was established - 28.7%, compared to the corresponding frequency of obesity among the male population of Ukraine - 13.2% ($\chi^2 = 214.26$; $p = 0.0001$). It was found that obesity of the III degree occurred significantly more often in the research group - 2.4%, compared to the frequency of obesity of the III degree among the male population of Ukraine - 0.4%, ($\chi^2 = 5.73$; $p = 0.01$). OR values indicate that the presence of obesity increases the risk of developing diseases of the circulatory system in the cohort of military personnel by 2.65 times ($RR = 2.65$; 95%CI: 2.31 - 3.04), and the presence of III degree obesity by 7, 58 times ($RR = 7.58$; 95%CI: 1.10-52.20). Smoking status was also studied as a leading risk factor for diseases of the circulatory system and behavior-associated habit in stressful situations, which is extremely common among military personnel. It was found that among the participants of the control group, 11.2% of people never smoked, which is significantly less compared to the participants from the research group - 23.0% ($p = 0.001$, $\chi^2 = 9.90$).

Державний реєстраційний номер ДіР: 0123U100166

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Гогаєва ОК., Руденко МЛ, Нудченко ОО. Розвиток тромботичних ускладнень унаслідок бойової травми на тлі пандемії COVID-19. Український журнал серцево-судинної хірургії. 2022; 32(4): 115-21. [https://doi.org/10.30702/ujcvs/22.30\(04\)/GR058-115121](https://doi.org/10.30702/ujcvs/22.30(04)/GR058-115121)
2. Лазоришинець ВВ, Руденко МЛ, Сіромаха СО, Андрущенко ТА Вивчення поширеності надлишкової маси тіла як провідного фактору ризику хвороб системи кровообігу у військовослужбовців. Світ медицини та біології. 2023. 3(85) 116-20. <http://dx.doi.org/10.26724/2079-8334-2023-3-85-116-120>
3. Rudenko Mykola L, Lazoryshynets Vasyl V, Siromakha Serhiy O, Andrushchenko Tetyana A Height and weight characteristics of military servicemen of mobilization age with diseases of the cardiovascular system. Wiad Lek. 2023; 76(2): 386-90. <http://DOI: 10.36740/WLek202302120>
4. Руденко МЛ, Уніцька ОМ, Горячев АГ, Андрущенко ТА, Верич НМ Проблемні питання організації системи надання кардіохірургічної допомоги в Україні під час воєнного стану. Український журнал серцево-судинної хірургії. 2023; 31(3): 99-103. [https://doi.org/10.30702/ujcvs/23.31\(03\)/RG038-99104](https://doi.org/10.30702/ujcvs/23.31(03)/RG038-99104)

- 5. Лазоришинець ВВ, Вітовський РМ, Руденко МЛ, Іоффе НО, Вітовський АР Поранення серця флешетою: особливості клінічних проявів, діагностикита хірургічного лікування. Український журнал серцево-судинної хірургії. 2023; 31(4): 100-5. [https://doi.org/10.30702/ujcvs/23.31\(04\)/LV069-100105](https://doi.org/10.30702/ujcvs/23.31(04)/LV069-100105)
- 6. Руденко МЛ, Уніцька ОМ, Черпак АЮ Клінічний випадок хірургічного лікування ішемічної хвороби серця на тлі коагулопатії невідомої етіології. Український журнал серцево-судинної хірургії . 2024; 32(1): 89-93. [https://doi.org/10.30702/ujcvs/24.32\(01\)/RU015-8993](https://doi.org/10.30702/ujcvs/24.32(01)/RU015-8993).
- 7. Лазоришинець ВВ, Руденко МЛ, Сіромаха СО, Андрущенко ТА Вивчення особливостей структури хвороб системи кровообігу, травм і бойових поранень грудної клітки під час воєнного стану. Український журнал медицини, біології та спорту. 2023; Том 8, 1(41): 241-5. <https://doi.org/10.26693/jmbs08.01.241>
- 8. Руденко МЛ, Лазоришинець ВВ, Андрущенко ТА, Сіромаха СО, Горячев АГ Щодо актуальності питання реєстрації хвороб системи кровообігу, травм і бойових поранень грудної клітки у військовослужбовців. Український журнал клінічної хірургії. 2023; 90(4): 21-4. <https://doi.org/10.26779/2786-832X.2023.4.21>
- 9. Руденко МЛ Забезпечення надання стаціонарного лікування та аналіз потреби кількості ліжко-місць та ліжко-днів при наданні кардіохірургічної допомоги під час воєнного стану. Експериментальна і клінічна медицина. 2023; 92(3): 13-8. <https://doi.org/10.35339/ekm.2023.92.3.rud>
- 10. Руденко МЛ Вивчення особливостей організації системи надання медичної допомоги кардіохірургічного профілю під час воєнного стану
- 11. Руденко МЛ Аналіз ушкодження магістральних судин шиї. Перспективи та інновації науки. 2023; 9(27): 732-9. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-9\(27\)-732-739](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-9(27)-732-739)
- 12. Руденко МЛ Статистичний огляд бойової травми грудей та розвитку життєзагрозливих наслідків при пораненнях та травмах грудей. Перспективи та інновації науки. 2023; 10(28): 857-66. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-10\(28\)-857-866](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-10(28)-857-866)
- 13. Руденко МЛ Тканинна гіпоксія у патогенезі вогнепальних ран серцево-судинної системи. Перспективи та інновації науки. 2023; 11(29): 758-64. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11\(29\)-758-764](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11(29)-758-764)
- 14. Руденко МЛ Особливості променевої діагностики вогнепальних ушкоджень магістральних судин. Перспективи та інновації науки. 2023; 12(30): 1044-50. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-12\(30\)-1044-1050](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-12(30)-1044-1050)
- 15. Руденко МЛ Проблеми підготовки військових хірургів з досвіду сучасного воєнного часу та військових конфліктів. Перспективи та інновації науки. 2023; 13(31): 801-7. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-13\(31\)-801-807](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-13(31)-801-807)
- 16. Руденко МЛ Вплив вражаючих факторів вогнепальних ран на серцево-судинну систему. Перспективи та інновації науки. 2023; 14(32): 1048-54. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-14\(31\)-1048-1054](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-14(31)-1048-1054)
- 17. Руденко МЛ Кульове поранення живота: синтез оксиду азоту та схожих сполук у перші години поранення. Перспективи та інновації науки. 2023; 15(33): 1249-54. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15\(33\)-1249-1254](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15(33)-1249-1254)
- 18. Rudenko M X-ray diagnostics of gunshot wounds of main vessels of the limbs: theoretical analysis. Science Rise: Medical Science. 2023; 4(55): 24-7. <http://DOI: 10.15587/2519-4798.2023.291217>
- 19. Руденко МЛ, Лазоришинець ВВ, Андрущенко ТА Дослідження хвороб системи кровообігу у військових. Перспективи та інновації науки. 2024; 3(37): 1480-86. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-16\(34\)-1480-1486](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-16(34)-1480-1486)
- 20. Андрущенко ТА, Руденко МЛ, Лазоришинець ВВ Аналіз впливу куріння на здатність переносити фізичне навантаження у представників військової служби. Сучасна медицина, фармація та психологічне здоров'я. 2023; 4(13): 26-30 <https://doi.org/10.32689/2663-0672-2023-4-4>
- 21. Руденко МЛ, Лазоришинець ВВ, Андрущенко ТА. До питання визначення доцільності скерування пацієнтів на третій рівень медичної допомоги. Український медичний часопис. 2024; 26 квітня 2024,

електронна публікація: <https://doi.org/10.32471/umj.1680-3051.161.253625>

- 22. Руденко М.Л. Аналіз гемодинаміки під час кульового поранення живота: відображення реакції на травму протягом перших 90 хвилин. Сучасна медицина, фармація та психологічне здоров'я. 2023; 5(14): 20-23. DOI <https://doi.org/10.32689/2663-0672-2023-5-6>
- 27. Semenets-Orlova I, Rodchenko L, Chernenko I, Druz O, Rudenko M, Shevchuk R Post-traumatic stress disorder in military personnel and their rehabilitation. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Reseach. 2023; Volume 13, Issue 1, Special Issue XXXIII: 82-87.
- 28. Semenets-Orlova I, Kushnir V, Rodchenko L, Chernenko I, Druz O, Rudenko M Organizational Development and Educational Changes Management in Public Sector: case of public administration during war time. Intern. Journal of Profess. Bus. Review. 2023; vol. 8, №4: 1-15 e01699
- 29. Semenets-Orlova I, Rodchenko L, Chernenko I, Druz O, Rudenko M, Poliuliakh R. Requests for public information in the state administration in situations of military operations. [solicitudes de información pública en la administración estatal ante situaciones de operaciones militares]. Anuario De La Facultad De Derecho.Universidad De Extremadura. 2023; (38): 249-70. <http://doi:10.17398/2695-7728.38.249>
- 30. Руденко М, Дакал А Вогнепальні поранення грудної порожнини: променева діагностика судинних пошкоджень. Сучасна медицина, фармація та психологічне здоров'я. 2023; 1(10): 41-4. <https://doi.org/10.32689/2663-0672-2023-1-5>
- 31. Руденко М, Дакал А. Патолофізіологія вогнепальних ушкоджень магістральних судин: аналіз сучасних досліджень. Сучасна медицина, фармація та психологічне здоров'я. 2023; 2(11): 18-23. <https://doi.org/10.32689/2663-0672-2023-2-3>
- 23. Руденко МЛ Патоморфологія та патолофізіологія вогнепальних ушкоджень судин. Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Summer Debates: Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Internet Conference, August 3-4, 2023; FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine: 432-4. -
- 24. Руденко МЛ Використання мобільних ультразвукових систем, як потреба в умовах військових дій. Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XXXV Міжнародної науково-практичної конференції. м. Стамбул (Туреччина); 07 серпня 2023 р.: 221-5.
- 25. Руденко МЛ Переваги застосування МСКТ-ангіографії при діагностиці вогнепальних поранень черевної порожнини. Scientific progress: innovations, achievements and prospects. Proceedings of the 11th International scientific and practical conference. MDPC Publishing. Munich, Germany. 2023: 50-4.
- 26. Руденко МЛ Застосування променевої діагностики до поранених із проникаючими ушкодженнями серця. Achievements of 21st Century Scientific Community: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Internet Conference, September 14-15, 2023.; Dnipro, Ukraine: 389-90.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U100166

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Довгань Олександр Михайлович
2. Oleksandr M. Dovhan

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Клінічна лікарня "Феофанія" Державного управління справами

Код за ЄДРПОУ: 05415792

Місцезнаходження: вул. Заболотного, 21, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державне управління справами України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лурін Ігор Анатолійович
2. Igor A. Lurin

Кваліфікація: д.мед.н., професор, академік, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія медичних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00061125

Місцезнаходження: вул. Герцена, буд. 12, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Асланян Сергій Арменакович
2. Serhii A. Aslanian

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4122-775X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Українська військово-медична академія

Код за ЄДРПОУ: 22998499

Місцезнаходження: вул. Князів Острозьких, буд. 45/1, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лазоришинець Василь Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лазоришинець Василь Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Руденко О.В.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна